

Ruila Kool

RUILA PÕHIKOO

JÜNSI TALU AJALUGU

Uurimistöö

Koostaja: Uku Joala

Juhendaja: Lea Tikenberg-Rulli

Ruila 2023

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. JÜNSI TALU VANAD DOKUMENDID.....	4
2. JÜNSI TALU VARASEMATEST OMANIKEST.....	10
2.1. Perekond Laban.....	10
2.2. Perekond Kulderknup/Kullerkupp	11
2.3. Perekond Joala.....	12
3. JÜNSI TALU TÄNAPÄEVAL.....	13
KOKKUVÕTE.....	19
ALLIKATE LOETELU.....	20
LISAD.....	21
Lisa 1. Intervjuu Indrek Joalaga.....	21
Lisa 2. Intervjuu Ilmar Rammleriga.....	23
Lisa 3. Talundileht aastast 1939.....	24
Lisa 4. Põllumajandusloenduse leht aastast 1946.....	27
Lisa 5. Kolhoosi arvestusleht aastast 1954.....	30

SISSEJUHATUS

Loovtöö teemaks valisin „Jünsi talu ajalugu“. Teema valik on seotud sellega, et on tegemist minu koduga, mille ajalugu soovin põhjalikumalt uurida.

Talu ise on loodud juba 19. sajandil. Sellega seoses on talul pikk ajalugu, mida soovin uurimistöö käigus täpsustada.

Loovtöö eesmärk on saada Jünsi talust ajalooline ülevaade 19. sajandi lõpust kuni tänapäevani. Otsin informatsiooni, millal on talu tekkinud, kellele kuulunud ning lisaks pakuvad huvi taluhooned ja nende otstarve.

Seda uurimustööd on vaja selleks, et saaks kokku kogutud erinevaid teadmisi ja lugusid Jünsi talu kohta.

Oma tööd koostades toetan H. Talvingu artiklile „Kuidas uurida oma talu ajalugu“, mis sisaldab hulgaliselt näpunäiteid, millest uurimist alustada ja millised andmebaasid võivad vajalikku infot anda. Infot leidub kindlasti Kultuurimälestististe registris ja Eesti Muuseumide Veebivärvast, Rahvusarhiivis. Lisaks viin informatsiooni saamiseks läbi intervjuud.

1. JÜNSI TALU VANAD DOKUMENDID

Jünsi talu asub Kabila külas, Saue vallas, Harjumaal, Haapsalu maantee juures põlluservas metsa ääres. Üheltpoolt piirneb küla Suurearu sooga, teisest küljest Vasalemma jõega. Minu pere ostis selle talu 2003. aastal (Joala 2023).

Kabila küla kuulub ajalooliselt Hageri kihelkonda, mida on esmakordselt mainitud 1241. aastal (Hepner 2018). Kabila küla kuulus Ruila mõisa valitsemispiirkonda. Ruila mõisa on esmakordselt mainitud aastal 1417 (Praust 2018). 1627. aastal kinnitas kuningas Gustav II Adolf Preismaal sõjakäigul olles kuue adramaa suuruse Kabila küla (*Kabelli*) ja Kabila viie adramaa suuruse Teutmanni veski (*Tokmans*) Hageri kihelkonnas kolonelleitnant Hans Eckholtile, koos Üdruma külaga Läänemaal (Aarma 2018).

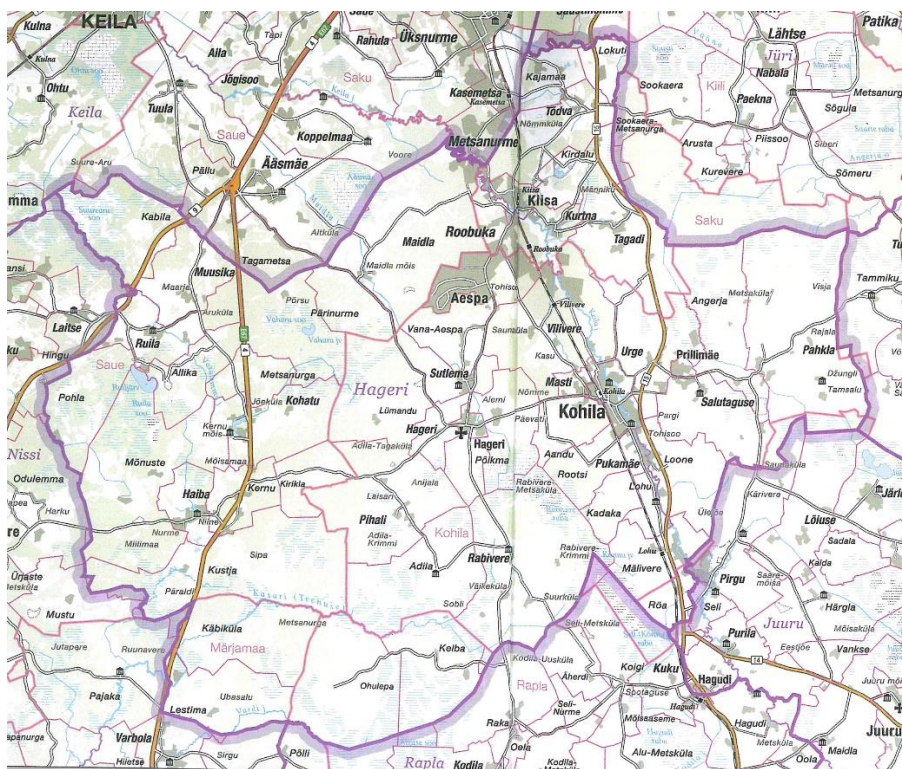

Foto 1. Hageri kihelkonna piirid 1888. aastal. Maaameti geoportaal

Esialgu oli talu peamiselt põllumajandusega tegelev väikemajand, mis koosnes kindlast maavaldustest ja taluhoonetest. Praeguseks on lõviosa talusid küll klassikalise maaharimise lõpetanud, kuid nende vanad krundid ja põllupidamiseks mõeldud hoonestus on sageli säilinud.

Peale maade-majade ei maksa unustada, et taludes on elanud ja toimetanud inimesed. **Seega koosneb iga talu kolmest komponendist: maa, hooned ja inimesed.** (Talving 2022)

Tsaariaegse üheverstase kaardi peal (foto 2) on näha et Jünsi talu koha peal on juba hoonestus.

Foto 2. Üheverstane kaart 1894-1922. Maaameti geoportaal

Jünsi talu näol on tegemist ostutaluga. Ostutalud hakkasid tekkima 19. sajandi teisel poolel kui inimestele anti võimalus oma renditalud mõisnike käest välja osta (OPIQ).

Autori perekonna valduses on mõned fotod kunagistest talu dokumentidest. Kahjuks ei ole originaaldokumendid meie perekonna käes.

Foto 3 kujutab ostu-müügi lepingu ühte poolt, millega Ruila mõisa härra Ulrich von Bremen müüb Jünsi talu Hans Jürri poeg Labanile „päritawaks ja pärisomanduseks“. Kahjuks ei ole fotot lepingu teisest poolest, kus oleks kirjas tehingu üksikasjad. Järgmine ajalooline dokument (foto 4) annab meile puuduoleva info: mõisnik müüs talu 27. juulil 1894. aastal ja tehingu hinnaks oli 1800 rubla.

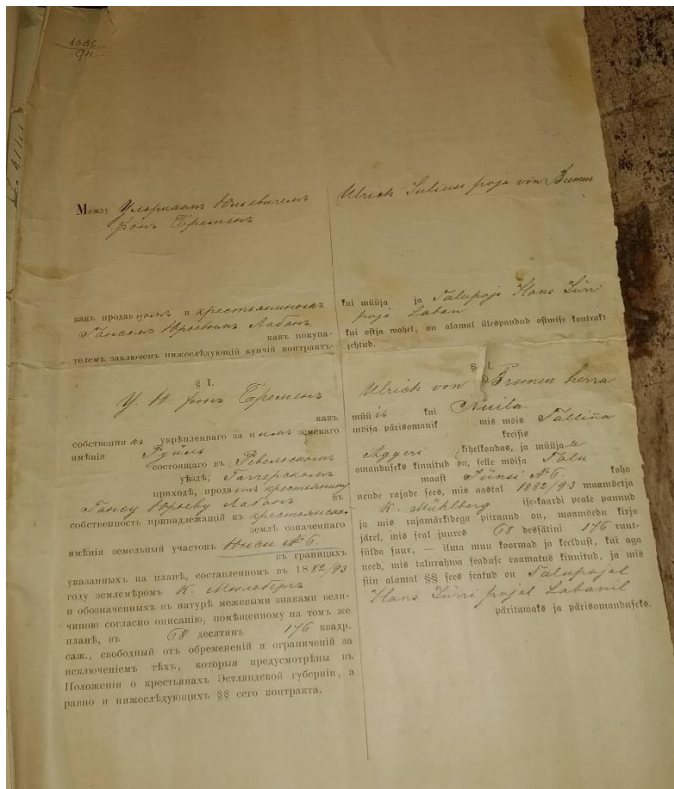

Foto 3. Jüsi talu ostu-müügi leping aastast 1894. I. Joala erakogu.

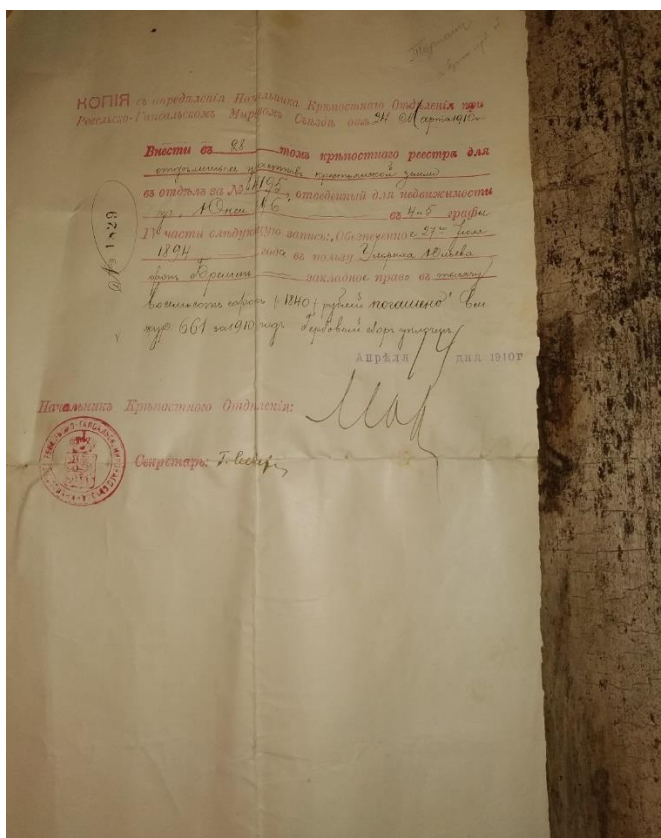

Foto 4. Koopia 1894. aasta ostu-müügilepingu teisest poolest, tehtud 1910. aastal. I. Joala erakogu.

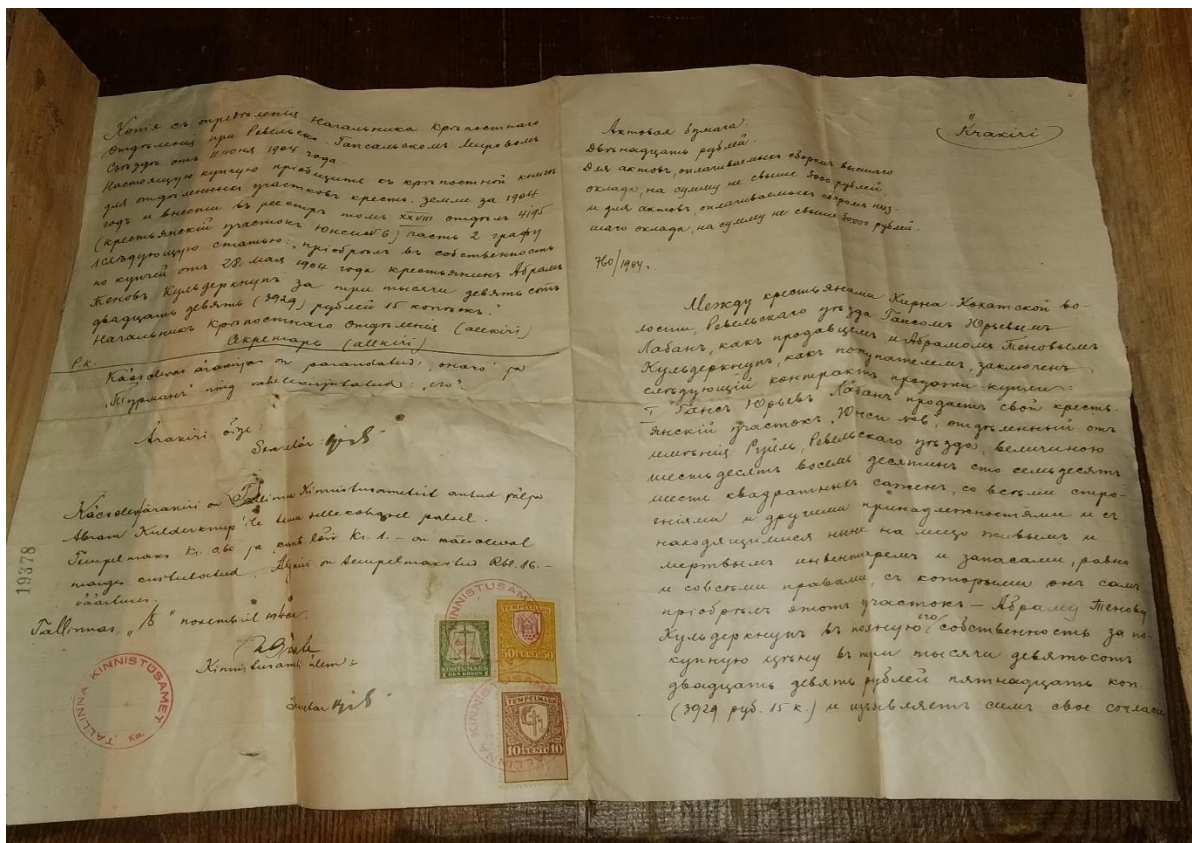

Foto 5. Ärakiri 1904. aastal toimunud ostu-müügi tehingust. I. Joala erakogu

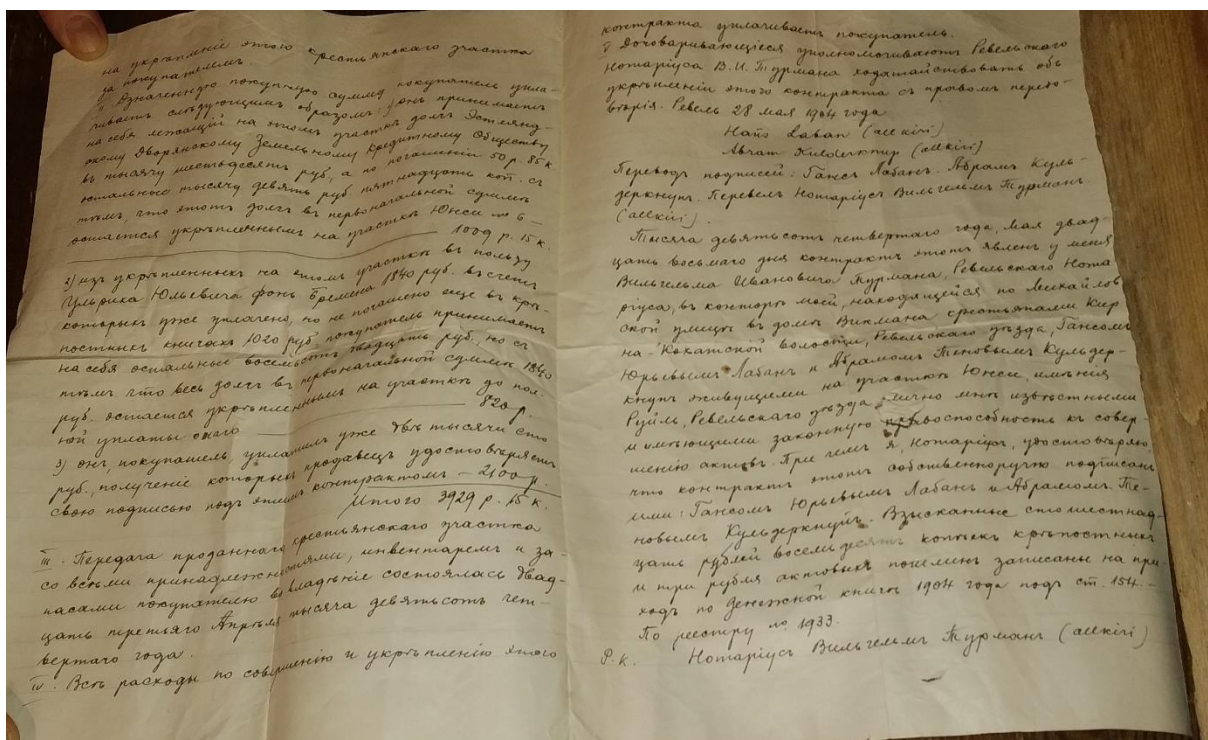

Foto 6. Ärakirja teine pool. I. Joala erakogu.

Fotodel 5 ja 6 on venekeelne 1940. aastal tehtud ärakiri ehk koopia 1904. aastal sõlmitud ostumüügi lepingust. Hans Jürri poeg Laban müüb Jünsi talu Abram Tõnu poeg Kulderknupule, tehingu hind on 3929 rubla ja 15 kopikat. Talu suuruseks oli 68 dessatiini ja 176 sajandikku.

Jünsi elanikud tegelesid talupidamisega.

1939. aasta talundilehelt (lisa 3) saab teada järgmist infot:

Talu valduses oli 74,28 hektarit maad. Põldudel kasvatati 2,18 hektarit tali- ja suvirukist, 3,6 hektarit talinisu, 1,09 hektarit otra, 3 hektarit kaera, 1,86 hektarit segavilja ja 0,09 hektarit toithernest.

Talus oli istutatud 2 suvesordiseid õunapuid. Sügissordiseid oli 1. Talisordiseid oli istutatud 2. Veel oli istutatud 20 ploomipuud ja 5 kirsipuud.

Talus oli olnud hobuseid, veiseid, sigu, lambaid ja kodulinde.

Talu oli müünud 150 kg võid ja 6000 kg kartulit.

Talul oli varuks loenduspäeval 820 kg rukist ja rukkijahu, 260 kg nisu ja nisujahu ja 330 kg kaera.

Talus elas 1939. aastal seitse inimest: peremees Abram, perenaine Juuli, peretütred Hilda ja Leida, perepoeg Johannes, tema naine Hilda ja nende poeg Endel. Nende nime taha ei ole märgitud ametit, millest järeldame, et nende töö oligi nende talus.

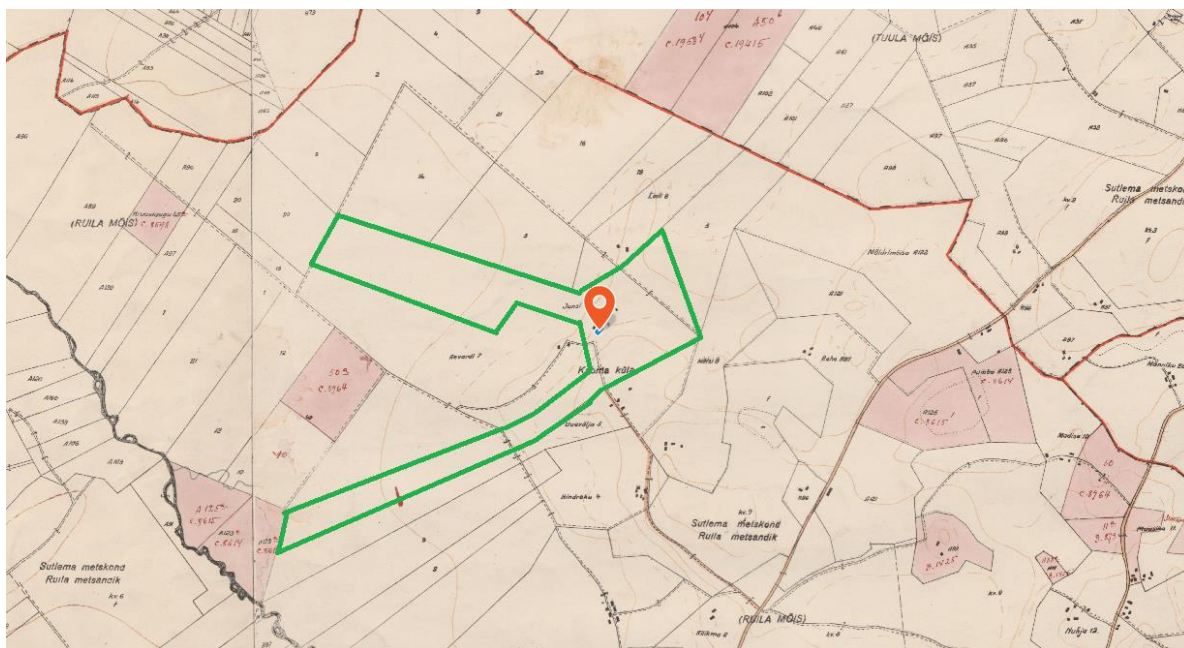

Foto 7. Jünsi talu valdused. Kaart ajavahemikust 1931-1944. Maaameti geoportaal.

1940. aastal, kui venelased annekteerisid Eesti vabariigi, kuulus kõik liigseks peetav vara riigistamisele. Jünsi talu peremehelt Abram Kullerkupult võeti üle elumaja, kaks heinaküüni, 1,5 hektarit talivilja, 215 meetrit puuaeda. Selle kohta on säilinud maade ja varade ülevõtmise akt (foto 8). Perekonnal lubati talusse edasi elama jääda.

EESTI NSV

MAADE ÜLEVÕTMISE
AKT NR. 146.

Riigivolikogu poolt vastuvõetud Deklaratsiooni maa kuulutamisest kogu rahva omanduseks (RT 1940, 77, 744) ja selle deklaratsiooni elluviimiseks ENSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (enamlaste) Partei Keskkomitee poolt vastuvõetud Maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamise määruse (ENSV Teataja 1940, 17, 192) ning Põllutöö Rahvakomissari poolt antud Maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamise määruse elluviimise juhendi (ENSV Teataja 1940, 18, 212) täitmise kohta on koostatud käesolev maade ülevõtmise akt.

Käesoleva akti koostamisega loetakse riiklikku maagavarra ülevõtuks senisele valdajale Abram Kullerkupp'ile

kuuluvast ja Harju maal Kernu vallas asuvast „Jünsi“
Nõb, kinn. nr. 495, maakohast eraldatud maa-ala, mille suurus on looduses tähtendatud piirides umbkaudu 44,67 ha.

See maa-ala on arvatud riiklikku maagavarra Maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamise Harju maakonna komitee otsusega „3. novembri“ 1940.

Ülevõetud maa-alal asuvad järgmised hindamisele kuuluvad ehitised, viljapuud, marjapõõsad, külvid ja pürdeaiad: 1) üks elumaja, pinnast, algkatuses, seisukorol ranna, 2) kaks heinaküüni, pinnast, algkatuses, seisukorol keskmine, 3) kumiserast 1,5 ha, seisukorol keskmine, 4) puaeda 215 meetrit.

Käesolev akt on koostatud „18. novembri“ 1940.

Maata ja vähese maaga talupoegade maaga varustamise
Kernu valla komitee esimees A. Kullerkupp

Senine valdaja
Joh. Mesek
Põllutöö Rahvakomissariaadi esindaja

Foto 8. Jünsi talu maade ja varade ülevõtmise akt aastast 1940. I. Joala erakogu

2. JÜNSI TALU VARASEMATEST OMANIKEST

2.1. Perekond Laban

Jünsi talu esimese omaniku Hans Labani kohta on Hageri kihelkonna kiriku-, mõisa- ja vallaraamatute registri põhjal teada järgmist:

ta sündis 08.10.1842. aastal Ruilas ja ristiti 18.10.1842. Tema ema nimi oli Leno ja isa nimi oli Jürri. Jürri sündis 21.12.1844 Ruilas. Ema Leno kohta on teada, et ta sündis 13.02.1844 Ruilas, tema isa oli Mart Pibo ja ema Leno Pibo.

Hans Laban käis leeris 04.04.1860 Hageri kirikus. Hans Laban abiellus Tuulast pärit Mina Einertiga aastal 1864, aga on teadmata, millises koguduses. Tema surma aeg on hetkel teadmata. Hansu ja Mina perre sündis üheksa last, seitse tüdrukut ja kaks poissi:

Anna Laban sündis 22.07.1865. Ristiti 15.08.1865. Suri 19.04.1889.

Mina Laban sündis 06.12.1867. Ristiti 26.12.1867.

Marri Laban sündis 11.07.1870. Ristiti 02.08.1870.

Johannes Laban sündis 02.08.1873. Ristiti 26.08.1873.

Lena Laban sündis 11.04.1876. Ristiti 02.05.1876.

Julie Laban sündis 05.04.1879. Ristiti 16.04.1879.

Lisa Laban sündis 15.06.1880. Ristiti 13.07.1880.

Kustas Laban sündis 04.11.1883. Ristiti 11.11.1883.

Liine Laban sündis 03.06.1890. Ristiti 24.06.1890. (Hageri kihelkonna kiriku-, mõisa- ja vallaraamatute register)

Hans Labani kohta on teada see huvitav fakt, et 1871. aastal hakati esimest Ruila koolimaja ehitama tema ja ühe teise kohaliku talumehe Hindrek Iisraeli eestvedamisel (Ruila kooli kroonikaraamat 1927).

Kuna Hageri kihelkonna kirikuraamatutes puudus info selle perekonna liikmete surma või matmise kohta, järeldeb autor, et peale Jünsi talu müümist kolis perekond Laban Hageri kihelkonnast minema.

2.2 Perekond Kulderknup /Kullerkupp

Jünsi talu teiseks omanikuks oli Abram Kulderknup, kes sündis 17.06.1869 Ruilas. Ta ristiti 22.06.1869 Hageri koguduses. Isa oli Tõnno (Tõnu) ja ema oli Mina (Miina). Ta alustas leeriõpinguid sügisel 1886. Abram Kulderknup abiellus Juulie Pauline Simpsoniga aastal 22.10.1900. Julie Pauliine suri 17.02.1955. Nende perre sündis neli last, kolm tüdrukut ja üks poiss:

Hilda Maria Kulderknup sündis 19.09.1901. Ristiti 13.10.1901. Suri 23.08.1963. Elas 61. aastaseks.

Johannes Kulderknup sündis 20.09.1903. Ristiti 20.10.1903. Suri 19.04.1949. Maetud Hagerisse. Elas 45. aastaseks.

Erna Pauline sündis 06.03.1912. Ristimise täpne aeg 1912. aastal on teadmata. Suri 16.02.1922. Elas 9. aastaseks.

Leida Elfriede sündis 30.04.1922. Ristiti 14.05.1922 (Hageri kihelkonna kiriku-, mõisa- ja vallaraamatute register).

Abram Kulderknup otsustas enda perekonnanime muuta eestipärasemaks ning Rahvusarhiivi andmetel tegi seda kas 1937. või 1938. aastal, Rahvusarhiivis on märgitud 2 kannet, kus perekonnanimi Kulderknup on eestistatud kujule Kullerkupp (Rahvusarhiiv).

Abram Kullerkupp suri aastal 16.09.1955 ning on maetud Hageri kalmistule (Hageri kihelkonna kiriku-, mõisa- ja vallaraamatute register).

Peale Johannes Kullerkupu surma 1949. aastal jäi Jünsi talu pidama tema lesk Hilda Kullerkupp, kes tegi seda nelikümmend aastat. Hilda oli talus perenaine, kes mingil ajal oli lüpsnud kolhoosi lehma (Rammler 2023). Johannesel ja Hildal oli ainult üks poeg, kelleks oli Endel Kullerkupp kes sündis 1931. aastal. Endel abiellus Hellega ja neil sündis omakorda kaks poega. Taivo Kullerkupp sündis 1967. aastal ja Heiki Kullerkupp 1963. aastal. (Simpsonite sugupuu)

Kuna intervjuust Ilmar Rammleriga selgus, et talu viimane püsielanik oli Hilda (Rammler 2023), siis võime sellest järeldada, et tema poeg Endel läks elama mujale. Hilda Kullerkupp

suri 23.01.1989 (Hageri kihelkonna kiriku-, mõisa- ja vallaraamatute register). Peale seda jäi talu tühjaks ja seal polnud püsielanikke. Suviti mõnikord käidi.

2.3 Perekond Joala

Perekond Joala ostis Jünsi talu 2003. aastal. Talu maksis kuskil 200 000 krooni. Kuna talus ei olnud pikalt elatud, siis oli hoov võssa kasvanud. Maja seinapalgid olid osaliselt mädanenud ja vajasisid väljavahetamist. Elumaja katus oli auklik ja ühes seinas oli sipelgapesa. Hoonetes oli säilinud vanu talutööriistu ja mööblit. Vaatamata kehvale seisundile koliti paari kuu pärast juba sisse. Kui põletati vana prahti, siis selgus, et prahi hulgas olid ka padrunid. (Joala 2023)

Perre sündis kolm last: Iida (2006), Uku (2008), Jüri (2011). Täna sel päeval elavad Jünsi talus pereisa Indrek, Iida ja Uku.

Kokkuvõtteks saame öelda, et Jünsi talu kuulus perekond Labanile 10 aastat, perekond Kulderkupule 99 aastat ja nüüd meie perele juba 20 aastat.

3. JÜNSI TALU TÄNAPÄEVAL

Jünsi talu suuruseks on tänapäeval kaks hektarit (Joala 2023), mida on näha fotol 9.

Foto 9. Jünsi talupiirid aastal 2023. Maaameti geoportaal.

Milline on Jünsi eluhoone tänapäeval võib näha fotolt 10. Elumajale paigaldati uus eterniitkatus. Katuseosa venitati 2,5m võrra ettepoole, et tekiks maja otsaseina varjualune, mis kaitseb maja lõunapoolset otsaseina ilmastiku kulumise eest. Maja taha ehitati välisukse varjualune. Pehkinud seinapalgid vahetati välja. Aknaplokid vajasid restaureerimist, siseukseplokid on rajatud taaskasutus korras. Vanaaegsed puidust siseuksed pärinevad Eesti saatkonnast Berliinis. (Joala 2023)

2013. aastal filmiti Ruila erinevates paikades koguperefilmi „Suurte tunnete suvi“, muuhulgas kasutati filmimiseks Jünsi talu hoovi ja eluruumi.

Foto 10. Jünsi talu eluhoone. Foto autor: U. Joala. 19.10.2022

Võrdluseks on foto 11 aastast 2007, kus välisseina ja vundamenti restaureeriti.

Foto 11. Jünsi talu välissein. Tundmatu autor. 23.07.2007. Muinsuskaitseamet

2007. aastal käis Muinsuskaitseamet Jünsi talus inventuuri tegemas. Inventuuri käigus pandi kirja järgmist:

Rehemaja

Katus - kambrite peal viil (ilmselt taastatakse kelp), rehealuse peal kelp. Kattematerjal eterniit, Kambrite ja rehetoa kohal säilinud laast.

Välissein - kambrite ümber ümarpalk laotud järsknurgaga. Rehealusel paekivi savisegul. Vana laudaosa ehitatud palgist.

Sokkel - sokkel väga madal. Põhiliselt maakivist, kambrite osas hiljem lisatud betoonvundament.

Aknad - nõukaaegsed paljuruudulised / Kirjaviis muutmata.

Värvad - rehealusel kaks väravat, vana lauda osas kolm.

Muud hooned

Ait - krundil on olnud kaks aita. Allesolev ait (fotod 12, 13 ja 14) on ümarpalkidest järsknurkadega, viilkatusega hoone. Katuseviil astub hoone mõlemast otsast välja, moodustades taha puude varjualuse ja ette ulualuse. Katusel eterniit.

Foto 12. Jünsi talu ait Kabila külas. Foto autor: U. Joala. 19.10.2022

Foto 13. Jünsi talu ait Kabila külas. Foto autor: P. Jänes. 1958. Eesti Muuseumide veebivärv.

Foto 14. Jünsi talu ait Kabila külas. Foto autor: P. Jänes. 1958. Eesti Muuseumide veebivärv.

Laut – ehitatud 1939. Laut ja küün on kokku ehitatud. Laudaosa on olnud pikem, millele viitab selle põhjaküljes olev vundament. Lagunenud hooneosa vundamendis on kivi aastaarvuga 1939. Vundament on põllukivist lubimördil kõrge / kirjaviis muutmata / , ilmselt olnud ainult hoone välisperimeetril. Vundamendi peal on 10 rida ümarpalki, laotud puhasnurgaga. Hoone viilkatuse all paikneb lakapealne. Selle üks külg on kaetud vertikaallaudisega kolmelaua süsteemis. Säilinud laudaosa seisukord on hea.

Küün - küün on vertikaallaudisel ilma vundamendita kergehitus. Katusekatteks nõukaaegne eterniit / kirjaviis muutmata.

Milline on laut tänapäeval, on näha fotol 15.

Foto 15. Laut 2023. aasta märtsis. Autori foto.

Kelder - paekivist, pooleldi maapealne, kohati suurte maakividega täidetud seintega kelder asub rehielamu kõrval. See on kaetud mullakihiaga.

Keldri praegust seisundit on näha fotol 16.

Foto 16. Kelder 2023. aasta märtsis. Autori foto.

KOKKUVÕTE

Käsitlesin oma loovtöös Jünsi talu ajalugu.

Materjali kogumiseks tegelesin erinevatest arhiiviallikatest nagu Rahvusarhiiv, Muuseumide Veebivärv, Hageri kihelkonna kirikuraamatud, Kultuurimälestiste register, saadud info analüüsimisega. Lisaks sain veel ajaloolist fotomaterjali enda isalt. Info kogumiseks pidin läbi viima ka kaks intervjuud ühe suuliselt ja teise kirjalikult.

Raskusi valmistas arhiivist leitud vanade dokumentide analüüsimine ja arusaamine, mis seal kirjas on, selleks vajasin abi. Fotodel oli enamus dokumente vene keeles, mis vajab tõlkimist. Rahvusarhiivi kaudu otsingut tehes tuleb palju vasteid, aga neist kasulikuks osutusid vähesed.

Sain teada eelmiste omanike kohta palju huvitavat. Sain teada, et talu osteti esmakordselt aastal 1894 Ruila mõisnikult.

Talu on kuulunud kolmele perekonnale:

1894-1904 perekond Laban

1904-2003 perekond Kulderknup/Kullerkupp

2003-2023 perekond Joala.

Sain teada, et talu suuruseks oli 74,28 hektarit, praegu on kõigest 2 hektarit. Kellele ülejäänud Jünsi endised talumaad praegu kuuluvad, seda ma kahjuks ei tea. Sain teada, et talu esimene omanik aitas asutada Ruila kooli. Sain teada, et Jünsi talus on tegeldud põllumajanduse ja loomakasvatusega.

Kahjuks ma ei leidnud rohkem fotomaterjali talu vanema perioodi kohta, mis oleks minu töösse hästi sobinud.

ALLIKATE LOETELU

Aarma, L. Kihelkonna külad Taani hindamisraamatust Rootsi aja lõpuni. Hageri kihelkond. Aja lood. Tallinna Raamatutrükikoda. 2018

Eesti Muuseumide Veebivärv. www.muis.ee (10.03.2023)

Hageri kihelkonna kiriku-, mõisa- ja vallaraamatute register www.genealogia.ee/esivanemad (17.02.2023)

Hepner, H. Hageri kihelkond. Aja lood. Tallinna Raamatutrükikoda. 2018

Joala, I. Jünsi talu ajaloost. Kirjalik intervjuu. Ruila. 15.01.2023.

Kultuurimälestiste register. <https://register.muinas.ee/> 10.03.2023

OPIQ. www.opiq.ee 10.03.2023

Praust, V. Hageri kihelkonna ja selle ümbruse liiklemisteede varasemast ajaloost. Hageri kihelkond. Aja lood. Tallinna Raamatutrükikoda. 2018

Rahvusarhiiv. www.ra.ee 10.03.2023

Rammner, I. Jünsi talu ajaloost. Suuline intervjuu. Ruila. 16.02.2023.

Ruila kooli kroonikaraamat. 1927. Käsikiri. Ruila kooli muuseum.

Simpsonite sugupuu. www.familytrees.genopro.com (9.03.2023)

Suurte tunnete suvi. 2013. Koguperefilm. DVD.

Talving, H. Kuidas uurida oma talu ajalugu? Ajakiri Maakodu, veebruar 2022.

Lisa 1

Intervjuu Indrek Joalaga.

Intervjuu viisin läbi kirjalikult 15. jaanuaril 2023. aastal.

1. Millal ja miks sa selle talu enda koduks valisid?

Soovisin elukohta maal ja vanas talumajas, mis on võimalikult ehedalt säilinud. Talu ostsin 27.03.2003.

2. Mis on su lemmik mälestus sellest talust?

Ikka need puhkepäevade suvehommikud.

3. Millises seisukorras oli talu siis kui sa siia tulid?

Maja oli päris pikalt tühjana seisnud. Tulles oli kõik võssa kasvanud, metsik kreegi võsa. Maja seinapalgid osaliselt mädanenud, katus auklik ja ühes seinas oli sipelgapesa. Palju oli vanu talutööriistu ja mööblit, nagu muuseum.

4. Kui suur on Jünsi talu maaala?

Kunagi, enne nõukogude aega, oli Jünsi talul suured valdused. Pärast maade tagastamist kuulus talukohale kaks hektarit maad.

5. Mille jaoks kasutati Jünsi talus aida?

Aida katuse alust kasutati heinte hoidmiseks ja aida kambris hoiti igatsugu kola tööriistadest mööblijuppideni.

6. Kas sa oled mingeid hooneid ise juurde ehitanud?

Ise rajasin puukuuri palksõrestikuna ilma seina voodrita ja laste mängumaja nagu torn püramiidkatusega.

7. Milliseid muutuseid oled talumajale teinud?

Välisosas olen paigaldanud uue eterniitkatuse, venitasin katuseosa 2,5m võrra ettepoole, et tekiks maja otsaseina varjualune, mis kaitseb maja lõunapoolset otsaseina ilmastiku kulumise eest. Maja taha ehitasin välisukse varjualuse. Pehkinud seinapalgid on väljavahetatud. Aknaplokid on restaureeritud, siseukseplokid on rajatud taaskasutus korras. Selle maja uste taaskasutus tähendab, et kui Eesti Saatkonnast Berliinist utiliseeriti vanaaegset puidust siseuksed, siis nende uus kodu on nüüd Jünsi talus.

8. Kui palju maksis Jünsi talu?

Talukoht maksis mingi paarisaja tuhande krooni kanti, mille eest oleks saanud ka uue auto poest osta.

9. Kas sa oled renoveerinud mõndasid teisi ehitisi Jünsi talus?

Aidale rajasin uue eterniitkatuse koos katusekelbaga. Kelpkatus oli sellel aidal varasemalt, vanadelt piltidelt selgus ja seintes olid ka vastavad kohad näha.

10. Mis on su lemmik lugu sellest talust?

Üks lemmikutest. Kui ma aida katuse alt vana heinaprahti põletasin, siis selle prahi see olid ka vanad padrunid. Kui lõkkest hakkasid paugud kostuma avastasin, et prahi veokäru luuk oli lõkke äärde jäänud ja see oli sealt vaja ära tuua... enne kui see lõkkes ära põleb.

11. Mida sa tead selle paiga ajaloost ja minevikust?

Seda huvitavat lugu, et meie küla nimi Kabila tuli ühe kabeli järgi, mis külas oli. Ülejäänud lood on kirjas Ruila mõisa puudutavastes lugudes, arhiivist saadud dokumentides ja külas varasemalt elanud inimeste lugudes.

12. Kes olid eelmised omanikud?

Talukoha eelmine omanik oli perekond Kullerkupp. Endise omaniku vanaisa oli ostnud talu tsaari rublade eest perekond Labanilt.

Lisa 2

Intervjuu Ilmar Rammleriga

Intervjuu viisin läbi suuliselt 16. veebruaril 2023. aastal. Intervjuu salvestasin ja kirjutasin sõna-sõnalt ümber.

1. Kui kaua te olete Kabila külas elanud?

Kevadel saab 70 aastat Kabila külas elatud.

2. Mida te oskate rääkida Jünsi talust?

Jünsi talu on üks vanemaid ja põlisemaid talusid Kabila külas. Jünsi talus oli väga töökas pererahvas vanasti.

3. Talu eelmine püsi elanik oli Hilda Kullerkupp. Millega ta siin põhiliselt tegeles?

Hilda Kullerkupp oli põhiliselt siin talu perenaine. Jünsi talu laudas olid mingil ajal kolhoosi lehmad, keda ta käis lüpsmas kui tööpuudus oli.

4. Mis märkimisväärsed sündmused siin kandis toimus?

Kus on meie Kabila küla nimi tulnud. Kas see vastab siis tõele, et see on seotud mingi kabeliga. Kabila külas on üks metsatee jupp, millele on pandud väga tõsine nimetus „Sõjatee“. Minu teada pole siin ühtegi lahingut olnud peale eelmise sõja.

5. Kas teil võib olla mõni foto sellest talust või inimestest kes seal elasid

Ei, kahjuks ei ole.

6. Kas Kabila külas oli ka mingi kokkusaamise koht?

See kokkusaamise koht jääb Leili-Jünsi talu piiri peale. Vanemate inimeste juttude põhjal, et seal olevat olnud küla noortel kiik, kus nad said siis kokku. Väga tõenäoline on see, et seal peeti siis jaanitulesid.

Lisa 3. Talundileht aastast 1939. Lehekülg 1.

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO

POLLUMAJANDUSLOENDUS
1939. a.

Talundileht.

287

Vorm nr. 2.

Põllumajand pindala 7188 ha	Suurus- rühm VI
-----------------------------------	-----------------------

Täidetakse iga talundi kohta. Talundiks arvatakse iga maapidamine, mida kasutatakse põllumajandus-
saaduste tootmiseks, alates 1 hektari suurusest, ja mida peetakse liseisva majapidamisüksusena.

Väljavõte põllumajandusloenduse seadusest (RT 1938, 97, 835).

§ 4. Kõik asutised, ettevõtted, organisatsioonid ja isikud, kelle majapida-
mised kuuluvad loendamisele, on kohustatud andma loendusküsimustikus nõuta-
vaid andmeid. Üksikmajapidamise kohta saadud andmed on salajased ja ei kuulu
avaldamisele.

Väljavõte Riigi Statistika Keskbüroo seadusest (SK 1938, I, 4, 5).

§ 4. Kõik asutised ja isikud, kelle kaastegevusel Riigi Statistika Keskbüroo
statistilisi andmeid kogub, töötleb või avaldab, on kohustatud neid andmeid käsi-
tama salajasteks. Samuti ei või neid andmeid nõuda ega kasutada maksustamise
otstarbeks.

Talundilehe järjekorra-nr. 102

Talundi nimetus Elaniku

Vald, linn Keremu v

Endine vald Pannia
(kuhu talund kuulus enne valdade reformi)

Loendusjaoskond Elaniku talu

Talundi aadress Rüde p. 23

I. Talundi maapidamine.

1. Talundipidaja perekonna- ja eesnimi (kui juridiline isik, siis selle
nimetus) Kullerkupp Elaniku

Maapidamise suurus. Järgnevasse tabelisse märkida kõik maa, mis
on pidada käesoleva talundi arvel, mis maaüksusest ja mis alusel.

Talundil on maad:	Maaüksuse järjekorra-nr. maaüksuste nimestiku järgi	Kokku hektari
2. Rinnuomandi alusel . . .	20	20
3. Kaasomandi „ . . .	498	498
4. Jaotatud omandi „ . . .		
5. Raharendi „ . . .		
6. Pooleterarendi „ . . .		
7. Teenistuslepingu „ . . .		
8. Muul „ . . .		
9. Kokku (2—8)	498	498

Maaositus kasutusala järgi. Järgnevalt märkida, kui palju ta-
lundi arvel peetavast maast kasutatakse mis alana (kõlvikuna).

	Hektari
10. Põllu-aiamaa alaline	13.06
11. „ „ ajutine	—
12. Heinamaa kultuuriseisundis	—
13. „ looduslikus seisundis	43.60
14. Karjamaa kultuuriseisundis	—
15. „ looduslikus seisundis	15.13
16. Metsamaa	0.90
17. Harimisel olev uudismaa	—
18. Muu	1.50
19. Kokku (10—18)	44.28

See summa peab võrduma täpselt p. 9 summaga.

20. Kas pidadaolev maa kuulub (vastavale liigile tõmmata alla kriips)

a) Enne maareformi omandatud talumaade liiki;

b) Maareformiga loodud maaüksuste maade liiki;

c) Maareformiga ümberkorraldatud end. mõisarenditalu-
maade liiki;

d) Hingemaast krunditud talumaade liiki.

21. Kui maad peetakse eriotstarbekohana, märkida milliseks
otstarbeks (põlutootkoolina, katseajamana jne.)

II. Põllu-aiamaa ositus kultuuride järgi.

Tera- ja kaunvilja all, mida põllult koristatakse val- minult	Hektari
22. Tali- ja suvirukis	2.18
23. Taliniisu	0.36
24. Suvinisu	—
25. Oder	1.09
26. Kaer	3.0
27. Segavili	1.86
28. Tatar	—
29. Toiternes	0.09
Põldheinete all. Sila arvata ka need tera- ja kaunviljad, mil- liseid kasvatatakse heina- või roheline sööda jaoks.	
30. Ristikhein seemneks (ka segus timutiga)	—
31. Kõrsheinad „ (ka timut puhtalt)	—
32. Ristikhein heinaks (ka segus kõrsheinatega) — esi- mene kasutusaasta	0.55
33. „ heinaks — teine kasutusaasta	0.73
34. „ heinaks — kolmas ja enam kasutusaasta	0.55
35. Muu põldhein heinaks	—
36. Ristikhein suviseks söödaks (ka segus kõrsheinatega)	—
37. Vikk ja muu põldhein suviseks söödaks	—
Muude kultuuride all.	
38. Kartul	0.91
39. Loomasöödajuurikad ja söödakapsas	—
40. Lina	0.09
41. Kõõgivilid	0.02
42. Teised kultuurid	—
Kesa all ja söödis.	
43. Mustkesa	2.18
44. Jaanikesa	—
45. Kesa roheline väetusega	—
46. Põllust ajutiselt söödis	—
47. Kokku (22—46)	13.06

See summa peab võrduma täpselt p. 10 ja 11 summaga.

48. Kõõgiviljade pindalast on (ruutmeetrit):

a) Söögikapsad
 40 |

b) Sigurid
 — |

c) Kurgid
 — |

d) Sibulad
 — |

e) Söögiporgandid
 10 |

f) Tomatitaimi (arv)
 — |

49. Lavade ja kasvuhoonete (katmikukultuuride) pind-
ala talundis (ruutmeetrit)
 — |

Lisa 3. Talundileht aastast 1939. Lehekülg 2-3.

III. Viljapuud ja marjapõõsad.		V. Talundi loomad.		VI. Talundi jõumasinaid.		VIII. Talundihooned.	
90. Talundil on puuviljajala all ühes marjapõõsasega maad (hehtaani) Talundil on istutatud: 51. Õunapuid suvisordisid 52. " sügissordisid 53. " talisordisid 54. Põõsapuid 55. Ploomipuid 56. Kirspuid (ka murelid) 57. Karusmarjapõõsaid 58. Mustasõstrapõõsaid 59. Punasõstrapõõsaid 60. Vaarikaid (rusteheelid) 61. Maasikaid 62. Noori õunapuid on istutatud 1938. a. sügisel ja 1939. a. kevadel 63. Mitu korda on õunapuid pritsitud 1939. a.		Hobused. 74. Varsad kuni 1 aastani 75. Noored hobused 1 kuni 3 aastani 76. Märad 3 aastased ja vanemad 77. Ruomad 3 aastased " " 78. Täkkud 3 aastased " " 79. Kokku hobuseid (74-78) Veised. 80. Vesikad kuni 1 aastani 81. Lehmuliikad 1 aastased ja vanemad 82. Lehmad kuni 5 aastani 83. " 5 " 10 " 84. " 10 aastased ja vanemad 85. Pullid 1 kuni 2 aastani 86. " 2 aastased ja vanemad 87. Härjad 1 aastased 88. Kokku veiseid (80-87) 89. Lõpsvate lehmade arv loenduse eelpeval 90. Lehmade piimatoodang kokku loenduse eelpeval kg Sead. 91. Sugukulid 92. Tiined (kandjad) emised 93. Põrsastega (melajad) emised 94. Paarilamata emised, keda peetakse suguseana 95. Imejed põrsad 96. Muud sead kuni 6 kuu vanuseni 97. " " 6 kuud ja vanemad 98. Kokku sigu (91-97) Lambad. 99. Talled kuni 6 kuu vanuseni 100. Oled 6 kuud ja vanemad 101. Järsad ja oinad 6 kuud ja vanemad 102. Kokku lambaid (99-101) 103. Kiised (kõik kokku) Kodulinnud. 104. Kanad 6 kuud ja vanemad 105. Kuded 6 kuud 106. Tõud (kanapojad) kuni 6 kuu vanuseni 107. Haned (kõik kokku) 108. Pardid 109. Kalkunid 110. Kokku kodulinde (104-109) Mesipereid. 111. Pereid arv raamatutes madala raamiga 112. " " raamatutes kõrge raamiga 113. " " muud liiki tarudes 114. Kokku mesipereid (111-113)		115. Aumasinad iseseisvad 116. " veetavad ja paiksed 117. Mootorid, petrooleumi ja bensini 118. " nafta 119. " diiseli 120. " elektrilisi 121. " gaasigeneraator 122. Traktorid, ratas- 123. " liike 124. Tuuleturbiinid 125. Tuulerootorid 126. Veeturbiinid ja muud veejõumasinaid VII. Masinriistad. Maaharimisriistad. 127. Ühesahalsed hobuseadrad 128. Kahesahalsed " 129. Mitmesahalsed " 130. Traktoridrad 131. Vedruakke 132. Hobusekultivaatorid 133. Traktorikultivaatorid 134. Hobuserandad 135. Traktorirandad 136. Hankmo- ja sampoakke Külvimasinaid. 137. Laiakülvajad 138. Reaskülvajad taldrikutega 139. " sõrgadega 140. Väetisekülvajad Koristamisemasinaid. 141. Iseseisvad 142. Viljalõikajad 143. Niidimasinaid ilma aparadiga 144. " aparadiga vilja jaoks 145. Hobuserahad 146. Kartulivõtmemasinaid Viljapeksumasinaid. 147. Mehaanilisel jõul töötavad 148. Hobuse " Muud masinriistad. 149. Viljasortijad tavalega (triumpfid) 150. Triidrid (ka ligutridid) 151. Linaseemne sortimis- ja puhastamisemasinaid 152. Linamasinaid - murrumasinaid 153. " - virrid 154. Viljakirikuvattid 155. Riida- ja koormakaalud 156. Tarvituselehted käsikoorelahutajad		Elumajad. 157. Elumajade arv 158. Eluruumide arv: I elumaja II " III " 159. Ehitusaasta (vanus): I elumaja II " III " 160. Elumaja kohta, milline on ehitatud pärast 1929. a. märkida: a) seinamaterjal b) katusematerjal c) aluspindala (ruutmeetrit) Laudad. 161. Puhastelaudade arv 162. Sõnnikulaudade arv 163. Ehitusaasta (vanus): I laut II " 164. Lauda kohta, milline on ehitatud pärast 1929. a. märkida: a) seinamaterjal b) katusematerjal c) aluspindala (ruutmeetrit) 165. Kas talundil on viljakultvats (ja ei) 166. " " puhassigala " " 167. " " kanala " " 168. " " silo " " 169. " " purkaev " " 170. Mitmes ehituskuses on talundihooned 171. Kas elumaja on omanete või koossehtis 172. Kui talundis peetakse palgalisi, kas on nende jaoks: a) omanete elumaja (ja ei) b) " eluruumid (ja, ei) 173. Kas on vesivanusid: a) elumajas (ja, ei) b) laudas " " 174. Kas on elektriseadid: a) elumajas (ja, ei) b) laudas " " 175. Kas on hoonete piksekkaitseade (ja ei) 176. Kas elumaja on väljaspool värviid (ja, ei) IX. Talundi metsad. Talundi metsamaast on: 177. Okaspuumetsa kuni 40 a. vanuseni 178. " üle 40 a. vana 179. Lehtpuumetsa kuni 20 a. vanuseni 180. " üle 20 a. vana Heins- ja karjamaast on kaetud: 181. Okaspuumetsaga 182. Lehtpuumetsaga 183. Lepiku ja võsaga	

Lisa 3. Talundileht aastast 1939. Lehekülg 4.

X. Talundi rahvastik.

Märkida tabelisse (p. 184–195) järjekorras üksikult kõik isikud, kes loendus-
ajal on talundis töötajana, võttes osa talunditööst kas pidevalt läbi aasta või
tööates ajutiselt vähemalt üks kuu. Talundipidaja oma perekonda kuulud
lapsed alla 8 a. vanused ei tule tabelis märkimisele.

Nimi (perekonnaliikmete kohta suhe perekonnapeaga)	Mees või naine	Vanus aastaks	Kellena töötab, või mis tööd teeb	Kui aju- tiselt, mitu kuud
184. Kullerpuu, A. M.	40	Peremees		
185. Kullerpuu, A. A.	57	Perenaine		
186. Kullerpuu, A. A.	32	tut. kodum.		
187. Kullerpuu, A. A.	17	tut. asutusel		
188. Kullerpuu, A. M.	25	peeg. talum.		
189. Kullerpuu, A. A.	28	mitme kodum.		
190.				
191.				
192.				
193.				
194.				
195.				

196. Talunditööst mitteesavõtjate arv:

a) lapsed kuni 8 a. vanused 1

b) muud isikud

XI. Küsimused talundipidaja kohta.

197. Talundipidaja perekonnaseis

198. Millises koolis viimati õppinud

199. Kus on õppinud talundipidamist (põllutööd ja karja-
kasvatust)

200. Mitu aastat on iseseisvalt pidanud talundit 38

201. Kas käesolev talund on talundipidaja perekonnale pea-
üldpidamisallikaks (ja, ei) ja

Jaataval korral, kas talundipidajal on teisi sissetulekut
andvaid tööalasid (missugused) pole

202. Kui talundipidamine on talundipidaja kõrvaltööks, mis on
siis tema peasissetulekut andvaks tööalaks pole

203. Talundis käivad järgmised põllu- ja kodumajanduslikud
ajakirjad

204. Talundipidaja talundis pidevalt elavalt perekonnaliik-
meist omavad vähemalt keskkooli, põllu- või kodumajan-
dusliku kooli haridust:

Perekonnaliikme nimi	Kooli nimetus

205. Talundipidaja lastest elavad pidevalt talundist väljas:

Poeg või tütar	Vanus aastaks	Millises koolis viimati õppinud	Elab linnas või maal	Ühiskondlik seisund

XII. Müügid.

Iga vile talundi seast märkida vähemalt ühe kohta, kui palju ta on viimase
aasta jooksul arvates 1. juulist 1938. a. kuni loendusajani müünud loomi (arv)
ja saadusi (kg-des). Teiste kohta märkida sõnaga „ja“, kui ta on müünud, ja
kui ei ole müünud siis sõnaga „ei“.

Müüdud loomi:	
206. Hobuseid	ei
207. Vasikaid kuni 1 aasta vanuseni	5
208. Veiseid (peale vasikate)	ei
209. Põrsaid kuni 3 kuu vanuseni	ei
210. Sigu (peale põrsaste)	ei
211. Lambaid	ei

Müüdud saadusi:	
212. Rukist (ühes jahuga)	ei
213. Nisu „ „	ei
214. Otr (ühes tangudega)	ei
215. Kaera	ei
216. Kartulit	6000
217. Lina	ei
218. Piima piimatalitusesse	ei
219. „ mujale (peale piimatalituse)	ei
220. Võid (kodutehtud)	150

XIII. Loomade tapmine omatarvituseks.

Talundis on tapetud omatarvituseks viimase aasta jooksul arvates 1. juulist 1938. a. kuni loendusajani:	Arv
221. Vasikaid	ei
222. Muud veiseid (peale vasikate)	ei
223. Sigu	2
224. Lambaid	8

XIV. Teraviljaost ja -tagavara.

Kas talund on ostanud pärast 1. okt. 1938. a. kuni loendusajani:	
225. Rukist või rukkilahu (ja, ei)	ei
226. Nisu või nisujaht „ „	ei
Kui palju on talundil varuks loenduspäeval:	
227. Rukist ja rukkilahu (kg-des)	820
228. Nisu ja nisujaht „ „	260
229. Otr „ „	ei
230. Kaera „ „	330

XV. Metsaost ja -müük.

Mitme krooni eest talund on viimase aasta jooksul arvates 1. juulist 1938. a. kuni loendusajani:	Kr.
231. Ostnud tarbepuid	ei
232. „ küttepuid	ei
233. Müünud metsa (metsamaterjale)	ei

XVI. Päeva- ja tükitöölised.

Kui talund viimase aasta jooksul arvates 1. juulist 1938. a. kuni loendusajani on kasu- tanud päeva- ja tükitöölisi, siis nende poolt tehtud tööpäevade arv:	Arv
a) jooksva töö ajal	ei
b) erakorralise „ „	ei

Talundileht täidetud 20. vi 1939. a.

Teadete andja

(allkiri)

Loendaja

(allkiri)

